Ч. 65 Четвер 21 марця (2 цьвітня) 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльова і в ц. к. Старостествах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Гадки о гадках руского опозицийніста.

4. Робота львівских народовців.

Автор статий „наша бездільність народна“ докорами зробленими своїй партиї, порушив найбільше у нас розстроєні струни, а дисгармонія від них понеслась по цілім краю. Видко, що порушив то, що найбільше всїх разить. А що-ж то єсть такого? — То, що автор говорячи про львівских народовців, убрав в слова: „Не роблять нїчого. Не й но не роблять нїчого, але формально заходять ся около сего, щоби других від всякої роботи відвести“. То не лиш погляд самого автора, то погляд цїлої провінциї і автор зовсїм вірно характеризує провінцию, коли каже, що скрізь, до кого написати, з ким зійти ся з провінциї, скрізь одно, повисше, нарікане на львівских народовців.

Ми виказали попереду, що се нарікане не зовсїм справедливе, бо з одної сторони львівскі народовцї все-таки щось роблять, а з другої і провінция не без вини. Се однакож не зміняє факту, що провінция нарікає, а коли так, то мусить мати якусь причину: або львівскі народовцї не роблять так, як би того хотїла провінция, або за мало роблять, або наконець роблять взагалї зле. Причини нарікання провінциї пізнамо близше, коли приглянемо ся роботї львівских народовців, але поки що мусимо ще розібрати питане, чи і о скілько провінция має право нарікати на львівских народовців.

Столиця кождого краю відграє в нїм всюди і завсїгди важну ролю; се факт неоспоримий і впрочім зовсїм природний. В столици, яко в осередку краю, концентрує ся цїле житє краю; тут бувають звичайно найвисші власти, найвисші институциї наукові, найбільший рух торговельний і т. д. Теоретично взявши, можна би сказати, що столиця дає у всїм провід краєви; але практика показує, що то не зовсїм так; що дуже часто жителї столицї, хоч нераз беруть і дуже живу участь в роботї народній, не конче ще ведуть в нїй провід. Нїхто не скаже, щоби для польскої народної роботи був міродайним Львів, або хоч би й сам Краків. Нїмеччина не іде за проводом жителів Берлина, а був недавно час, коли она більше звертала свої очи на мале сїльце Фрідріхсруе, коло Гамбурґа, як на Берлин, хоч там єсть резиденция самого цїсаря. Так само не єсть Відень міродайним для Нїмцїв в Австриї, анї навіть Прага для Чехів. Лиш у одних Русинів мають чомусь львівскі народовцї бути міродайними для провінциї. Ся дивна проява дасть ся може тим пояснити, що до недавна громада народовцїв у Львові вела дїйстно провід в народній роботї. Провінция радїла з того, що був хтось, що за ню думав, а по части і робив; она або помагала в тій роботї, або — по найбільший части — й нї. Нараз провід той ослаб — і провінция нарікає, не маючи найменшого права до того. Она покриває тим лиш власні гріхи, так само, як і львівскі народовцї, котрі кажуть, що не мають опори на провінциї. Одні звалюють вину на других, а тимчасом всї разом — сказавши словами автора — не роблять нїчого, значить ся, не роблять так, як пристало на нарід, котрий хоче забезпечити собі будучність.

По правдї сказавши, не було у нас нїколи розумного і під кождим взглядом ясного проводу; але були часи, коли бодай робота львівских народовцїв була такою, що додавала охоти провінциї, котра на ню дивила ся. Провінция одушевляла ся нею і жила нею, хоч сама не конче рук прикладала. Она уважала се за провід. Тепер, хоч би вже й сама охотнїйше хотїла брати ся також до роботи, не видить проводу в столици — отже нарікає. Провінция, шукаючи опори у львівских народовців, домагає ся від них живійшої роботи, відчуває інстинктовно потребу централїзациї пародної роботи та її орґанїзациї в сїм напрямі, а львівскі народовцї через безглуздість деяких своїх проводирів противні тому, чіпають ся оклику децентралїзациї, підношеного радикалами і деякими людьми з провінциї; о якійсь орґанїзациї, в якім вже небудь напрямі, не мають ясного поняття і сьвідомо чи несьвідомо, по волї чи неволї обмежають роботу народну до як найменших розмірів. Се отже дає причину до нарікання.

Яка-ж єсть робота львівских народовцїв? Відповідь на се питане пояснить нам не один цїкавий момент в нашім житю народнім, бо то само, що можна сказати о львівских народовцях, можна сказати взагалї і о народовцях на провінциї. Зберіть громаду Русинів з провінциї, перенесїть їх до Львова, кажіть їм там жити довший час і спільно трудити ся, а будете з них мати таких самих народовців, як нинїшні; противно-ж, розкиньте нинїшних львівских Русинів по цїлім краю, а будете з них мати таких самих народовцїв з провінциї, як ті, що нинї нарікають на львівских. Пошукаймо-ж за причинами сего з'явища.

Водяний дїдько.

(Оповіданє з російского А. Сїдого.)

(Конець).

Обидва они з Грицьком були вже під водою. В водї було страх як зимно; зимнїйше, ніж в тій коморі у Кирила Ригоровича, куди єго паламариха пяного замикає і звідки він з слїзми благає єї: „Ізведи із темницї душу мою!...“

У водї Бузун трохи від холоду до памяти прийшов і став міцно тримати ся за свого сума, щоб не звалити ся та на дно не впасти. Подивив ся наперед і бачить, що Грицько на своїм сумі їде собі мов пан який важний та ще й люльку курить. А сум приклятий пливе собі і хвостом покручує.

— Що за оказия! думає Бузун. — У Грицька під водою люлька горить і не гасне? Певно, вода тут не мокра.

Помацав себе за бороду і за кожух і ще більше здивував ся: — і сам сухий і одежа суха.

— Зовсїм не так, як у нас на земли. Там мене Оксанка, що-б їй лихо приснило ся, одного разу облила помиями, так я пів дня коло печи сушив ся. А тут он як дивно!...

Подивив ся Микита Бузун під ноги собі в долину, а там на днї — народу, народу, народу!... Мов на ярмарку. Там і баби, і чоловіки, і дївчата і дїтвора — і всї з рибячими хвостами.

— А що-б ви повиздихали! Нечисть погана! Тфу! — подумав Микита Бузун і хотїв навіть плюнути, та побояв ся, що-б в рот води не набрати. Коли-б не вода, то він би з певностию плюнув. Він коли пяний, то все плює, така вже вдача у него. Раз навіть самому старості на чобіт плюнув. Так той звелїв шапкою витерти, а опісля на голову вдягнути.... Спитайте кого завгодно, коли не вірите. У нас староста лютий.

— Тпру! Стій! закричав Грицько Козолуп. — Микито, злізай та ходи сюди. Приїхали.

Хотїв Бузун злїзти так, як з коня злїзають і навіть ногу задрав — а сум вже з під него сам вискочив, загавкав на него і поплив далї. Подивив ся Бузун на Грицька, а той стоїть собі і шапкою вуса розгладжує.

— Ну, от зараз і горївку будемо пити, каже Грицько. Подивись, як дїдько водяний в гаразді живе!

Подивив ся Бузун довкола себе і рот роззявив. Хата в дїдька мов би шкляна і нї віконець, нї дверий нема, а все видко, що в серединї робить ся. Прибрано в хатї дуже гарно і сьвітло так, немов паникадило в церкві горить.

— Ходи за мною, каже Грицько, тільки з дїдьком ласкавійше поводь ся.

— Та куди-ж я піду, коли тут і дверий чорт-ма, бодай єму гірко було?! відповідає Микита.

— Лїзь просто в стїну. Дивись на мене.

Посунули просто в стїну і пролїзли як крізь кисїль. Оглянув ся Бузун, а стїнка за ними знов зліпила ся і слїду нїякого нема.

— От ще чортяча вигадка! чудував ся Бузун і хотїв ще щось недоброго про дїдька сказати, вже й рота роззявив та не можна було, проплила маленька рибчина і хвостом єго по губах луснула.

— Вклоняй ся нижче. Сам дїдько водяний назустріч іде, шепнув Грицько Козолуп.

Грицько подивив ся перед себе і мало не зімлїв. Бачить — іде дїд старий — пристарий, страшний з себе і на кострубатий патик з рибячих кісток опирає ся. А борода зелена по землї волочить ся і по нїй жаби скачуть, малесенькі рибки тріпочуть ся і раки плазують.

І Грицько Козолуп і Микита Бузун вклонились єму до пояса.

— Спасибі, Грицьку, за те що прийшов, сказав дїдько. Я сегодня свої іменини справляю. Менї вже чотириста третїй рік пішов. І дїд твій і батько все у мене на іменинах бували. У мене нинї бенкет. Прошу хлїба — соли не цурати ся.

— Дякую дуже за честь ваше водяне поганьство, — каже Грицько.

— Вас до себе у млин запрошую. Шинкар з міста сьвіжу горілку привіз. Така горілка що й на вашім весїлю випити не встид.

— Ну до мого весїля ще далеко, — говорить дїдько. — Мої лїта ще молоді та й відьми під пару собі ще не виглядїв.

— А стара Грайворониха, та сама, що нїяк вмерти не може, хиба вам не під пару? Їй вже лїт сто буде. Можна сьміливо сватів засилати. Чім же, з дозволу мовити, не відьма.

Передовсім треба знати, що в натурі майже кождого Русина суть дві струни, котрі він ніяк не може достроїти одна до другої, а котрі в єго житю мусять конче викликувати дисгармонію, котра опісля відбиває ся і на цілім житю народнім. Ті струни то — природне єго походжене демократичне і набута образованєм (по части і вихованєм, коли де о якім може бути бесїда) якась висшість, котра під впливом польскої суспільности переходить в рід аристократизму. З чоловіком, в котрого натурі не достроєні ті дві струни, можна ще, доки він не заняв становища в якій ранзі, яко-тако поговорити; але нехай він лиш стане ранґовим, тоді — здалека!

Се єсть перша причина, котра львівским народовцям стає на перешкоді в роботі. Не згадуємо вже про ті часи, коли між львівскими народовцями були такі матадори, — хоч по правді не з їх табору, — що зараз ловили за шапку, коли на „Бесїді" в їх присутности важив ся появитись якийсь академік; але майже так само уміли поступати пізнїйше і чисті народовцї. Се молодших людий відпихало. Настали були між львівскими народовцями люди, котрих називано „нашою шляхтою à la Potocki", а з куртоазії для них заводила ся поволеньки дїдичність. Були люди — они нині на провінциї — котрі хоч міщаньского роду, зражували собі своїм „аристократизмом" найліпших своїх приятелїв, а через них молодші відгороджували ся від старших таки стїною, забивали двері — се ще не так то давні часи. Були і є такі, котрі, очевидно держачись московскої засади „чин чина почитає", готові віддати голос при виборах до якого виділу лиш на свого. Кружок людий охочих до роботи через таке поступованє меншав. — Можна би ще богато навести подїбних примірів, кождий в своїм роді, иньший; але буде й сих.

Другою причиною, яка спиняє роботу львівских народовцїв, єсть брак ясних засад і доброго розуміня цїлий наровної роботи. Вишукують ся і добирають ся люди, без взгляду на засади, без взгляду на цїль народної роботи, лиш длятого, щоби особисто гармонїзувати з собою. Тим способом заводить ся монополь в народній роботі, настає виключуванє від роботи. Хоч би з когось і не знати який був добрий робітник, — але він менї не до вподоби, проч з ним!

Третою причиною єсть, легенько сказавши, вузкоглядність деяких львівских народовцїв, котрі случайно дійшли до якогось впливу, і сполучена з тою вузкоглядностию зарозумілість. Таким людем здає ся, що вже нїхто не потрафить так робити як они, що нїхто вже до нїчого не спосібний лиш они, що в нїкім більше правди, лиш в них і ще в Бозї трошки. Ті люди, все одно, чи они професори, фільольоґи, чи з якогось иншого фаху, держать ся очевидно того правила з граматики: Was man nicht decliniren kann, sieht man für ein neutrum an — длятого, що они не можуть деклїнувати, длятого, що їх голова не в силї оцїнити чиєсь здібности, то вже мають другого за нїзащо. Того рода люди, повідтручували від народної роботи дуже здібних людий, мужів науки, котрі через них стапули навіть зовсїм на боцї. — Найновійший того рода факт, то поступленє з радикалом п. Будзиновским. Коли вже засада — „примирения" то нехай буде примирениє. Коли побіч таких народовцїв, як о. Стефанович і п. Нагірний може засїдати проводир москвофілів Марков, то чому-ж не міг би попри таких народовцїв, як пп. Романчук і Белей засїдати в „Просьвітї" і п. Будзиновский, проводир радикалів? Ми бодай переконані, що „Просьвіта" була би в нїм зискала більшу силу робочу, як в неоднім иншім членї виділу. Та ба! — тут і правда слів автора статий „Наша бездїльність народна: ...„формально заходять ся около сего, щоби других від всякої роботи відвести". А се не першинка.

Дальшої причини треба шукати в тих людех між львівскими народовцями, що своїм ароґантским поступованєм, своїми примхами відстрашують других від народної роботи. Не кождому хоче ся за свій патріотизм, за своє посьвящене слухати простацтва і зносити чиїсь примхи.

Наконець, і то бодай чи не найважнїйшою причиною, котра спиняє у львівских народовцїв народну роботу, єсть сторона материяльна в натурі Русина. Нїчо се в прочім дивного, анї соромливого, що кождий з нас, бідуючи, хоче поправити свій бит материяльний. Добре, але не треба забувати на засаду: Leben und leben lassen — жиймо, але даймо і другим жити. Тимчасом, коли лїпше вглянемо в житє львівских народовцїв, то побачимо, що кружок робітників між сими бодай чи не найбільше із сих причин звужає ся, і чи не через то деякі товариства львівскі попадають навіть в клопоти фінансові. Для приміру і для пригадки тим, котрі публично голосять, що нїгде не пхають ся, пригадаємо лиш один факт з недавної минувшости — обсаду посади директора при „Днїстрі" в перших початках сего товариства, котру надано Ярембецкому, а за мотив ставлено між иншим і то, що годї сполучати важні функциї в кількох товариствах в одній особі. Деякі товариства наші дають хоч маленький, але все таки якийсь заробок, котрий як-раз повинен причиняти ся до того, щоби круг робітників ширшав, а не звужав ся, бо в противнім случаю настане в них така закостенїлість, як в тих інституциях, що знаходять ся нинї в руках москвофільских.

Отсе суть по нашій думцї ті причини, що серед львівских народовцїв спиняють народну роботу. Яка серед таких обставин єсть робота, будемо старати ся виказати подрібно.

Перегляд політичний.

З Відня доносять, що після найновійших диспозиций Рада державна займе ся по сьвятах лиш залагодженєм закона пенсийного і реформи пенсийної та кількох поменших законів. В маю або з початком червня будуть радити спільні Делеґациї, а у вересни буде знову скликана Рада державна, котра буде радити аж до Різдва і залагодить реформу податкову, буджет на 1897 р. і угоду з Угорщиною.

В сенатї французскім відповідав вчера президент міністрів на інтерпеляцию в справі заграничній і сказав, що більшість комісиї для египетского довгу державного не згодила ся на погляди Франциї і настали трудности, котрі можна буде залагодити лиш в дорозї дипльоматичній. Переговори ведуть ся дальше а по-

---

— Добре. Я подумаю, — каже дїдько. — А се-ж хто з тобою?

— Се, ваше водяне поганьство, — Микита Бузун, парубок з нашої слободи.

— Той самий, що минулого тиждня в волости за піяцтво вибили?

— Еге!

— Ну, так завтра тебе знов, хлопче, за те-ж саме бити муть, — сказав дїдько. — А тепер прошу до столу.

У Микити Бузуна навіть руки і ноги задригали від такої вісти. Він страх не любив, коли єму всипали „гарячих". Проте-ж ідучи до покою, він став нишком попускати очкур, щоб з'їсти і випити більше можна було.

Дивить ся Микита круг себе і дивує ся. Стїни всї черепками від горщиків, фляшок та ріжної побитої посудини повбирані. Тут і з'їджені іржою цьвяшки повтикані і гаплики від штанів і бляхи від збруї. А в переднім кутї два салдатскі ґузики висять. Ясно вичищені і горять як жар. Микита Бузун зараз впізнав чиї вони. Він згадав, як в лїтї парубки пообрізували волостному писареви всї ґузики на одежи та й позакидували у воду....

Бачить дїдько старий, що Бузун єго господою любує ся і каже до него:

— У вас там у горі дурні живуть. Всяку погань до мене сюди кидають, а того й не знають, що се — гроші.

— Дозвольте, ваше водяне поганьство, — каже Бузун. — Які ж се гроші, коли се простїсенькі черепки. У нас такого сьмітя богато валяє ся. Як розібє баба горнятко, то й на сьмітник єго зараз.

— Бо ви дурні — цїни їм не знаєте.

Взяв дїдько з стїни один черепок і кинув на стіл. Дивить ся Бузун, а з черепка пятка зробила ся. Кинув дїдько другий черепок, а замість него вже золотий котить ся, кинув третий — на столї червінчик виблискує.

— Видиш, — каже дїдько. — По вашому — черепки, а по нашому — гроші. Треба тільки на землю або на стіл кинути та слово таке тихцем сказати. А коли саму нову посудину, так все тільки золота буде. Он Грицько, — тому й богатий такий, що я єго того слова впрвчив. Як треба єму гроший, зараз він або горнятко, або збанок який ген об землю, шепне слово та й загрібає відтак грошики жменями в мішок....

— Зробіть, ваше поганьство, і менї таку ласку велику — навчіть мене того слова, — вклонив ся Бузун. — У нас сього черепя сила незлїченна так без дїла валяє ся, а проклятий шинкар часом, щоб єму пейсатому лихо приснилось, набір горілки не дає.

— Добре, — каже дїдько, — Навчу. Тільки насамперед давай вечеряти. Сїли за стіл. Плеснув дід в долонї і на столї з'явила ся горілка та така смачна та міцна, якої Бузун ще й з роду не пив. Одна біда була, що приходилось з черепашки пити, а не зі склянки. Але-ж се — дарма: хто смак в горілцї знає, тому за посудину — байдуже, аби горілка була. Так і Бузун. Єму хоч з чобота дай, так випє. За те-ж і черепашка була така чарівна, що скілько з неї не пий, она — все повнїсенька. Микита Бузун так здивував ся, що аж вилаяв ся.

Дїдько знов заплескав в долонї. Прибігла молода русалонька, білесенька, гарнесенька як ягідка і вся в намистах та дукачах, а сережки, мов огонь горять. Взяла сковородку і стала коло печі.

— Се — моя дочка. Менї її одна дївка ваша в воду кинула, скоро она на сьвіт родила ся. Я її й вигодував, — сказав дїдько і знов заплескав в долонї.

З усїх боків стали збігати ся карасї, лини, щупачки, плітки і всяка риба і самі полїзли на сковороду. Русалонька поставила на землю макітру і туди полїзли раки. Насмажила вона риби, наварила раків і поставила на стіл. Бенкетували так довго, що навіть Бузун ще раз очкура попустив, щоб більше місця для їжі було. Їсть, а сам на русалоньку поглядає, а русалонька ласкаво так головою до него киває. Потім виждав час, лк вона до столу наблизила ся та й вщипнув її. А вона нїчого, сьміє ть ся. Він ще сьмілийший став та полегеньки, помаленьки взяв та й обійняв її.

— От се добре, сказав дїдько. — Я люблю, коли християньска душа нашою нечистою поганить ся.... Пара з вас гарна. А що, Микито, у вас там у горі нема таких вродниць?

— Нема, ваше водяне поганьство.

— Ну, то поцїлуйте ся. Дозваляю.

Микита зрадів, аж дух єму забило. Схопив русалоньку обома руками і ну цїлувати. Поцїлував раз, поцїлував в друге, а в трете — геть від неї в бік! Стоїть і сам увесь трусить ся. Перед ним вже не молода русалонька, а стара-престара відьма: волосє сиве, зуби випкирила і очи, як у смерти позападали....

А дїдько сидить і регоче ся, — аж заходив ся.

— Се, каже, менї для моїх іменин таку ласку Бузун зробив. Спасибі, хлопче, спасибі. За се тебе завтра два рази різками вибють....

— Ну попили, поїли, час вже господарю і спасибі сказати, каже Грицько, просимо уклінно до нас з Гапкою у млин під колесо. Вона галушок та вареників наварить, а я пів ведра горівки поставлю. Дякуємо сердечно, ваше водяне поганьство, за хлїб, за сіль, за ласку вашу і будьте ви тричі прокляті!

— Спасибі за добре слово. Стрівай-но, я тобі даруночок дам, сказав дїдько, взяв великий мішок з черепками, кинув єго на стіл пошептав якесь слово і дав Грицькови Козолупови повний мішок срібла.

Побачив се Бузун і кинув ся дїдькови водяному в ноги.

— Навчіть же й мене, ваше водяне поганьство, як гроші робити....

— Добре, сказав дїдько. — За те що ти мене зараз ласкавим словом потїшив, — навчу. Слухай. Як схочеш мідних гроший, бий посу-

розуміне з Росиєю не було ще ніколи більше і сердечнійше як тепер. Президент міністрів просив, щоби сенат позволив вести ті переговори дальше.

З Парижа доносять, що всі офіцири на урльопі, котрі належать до ескадри Середземного моря, дістали приказ, щоби вертали до служби. Ескадра Середземного моря має бути так приготовлена, щоби в другій половині цьвітня могла відплисти.

Новинки.

Львів дня 1 цьвітня 1896.

— Ц. к. Намістництво надало опорожнені стипендиї з наукового фонду призначені для молодежи рускої народности, в квоті по 105 зр. річно, почавши від року шкільного 1895/6 слухателям II-го року прав на університеті у Львові: Мих. Лиськевичеви, Ів. Лотоцкому і Володим. Загайкевичеви та слухателеви виділу фільозофії III. року на тім самім університеті Ів. Біликови. — Дальше надало ц. к. Намістництво опорожнену стипендию з родинної фундациї ім. Ан. Сіленкої в квоті річних 210 зр., почавши від 1895/6 року шкільного Мих. Сілецкому, ученикови II. кл. гімназияльної в Самборі, синови селянина з Сільця. — Ц. к. Намістництво надало вкінци опорожнену стипендию з галицкого фонду наукового, призначену для медиків в квоті річних 210 зр. Казим. Сітецкому, слухателеви II. року медицини на університеті у Львові.

— П. Андрій Стечиньский, довголітний заслужений артист руского театру занедужав небезпечно в неділю в Золочеві, де руский театр дає тепер представлення. Именно навістив его апоплектичний удар, а хоч, лікарям удало ся спасти ему жите, то однако небезпечність ще не минула.

— В церкві рускої духовної семинариї у Львові відспіває хор питомців в Велику Пятницю о годині $3^1/_2$ по полудни отсі страстні псальми: Бортнянського: 1) Благообразний Йосиф, a-moll; 2) Концерт XXXII. Скажи ми Господи кончину мою, c-moll; 3) Концерт XXIV. Возведох очи мої в гори, a-moll; 4) Концерт XXVIII. Блажен муж, боящ ся Господа, g-dur; 5) Гайдна: Боже мой! По что мя еси оставил, f-moll; 6) Бортнянського: Концерт XXX. Услиши Боже глас мой, d-moll.

— В справі дяківскій пишуть до „Душпастиря“: На просьбу „Виділу товариства дяків епархії перемиской“ розіслала перемиска Консисторія через Уряди декапальні до Урядів парохіяльних квестіонар в справі дяківскій, а именно жадає ся виповнення і пояснення слідуючих точок: Имя і прозвище дяка, его вік і стан (жонатий чи безженний), чи іспитований чи ні, чи есть дяківка в парохії і поле для дяка, дотация дяка в грошах і натурі і чи дяк має ще яке побічне заняте? Коли ті квестіонарі будуть виповнені, тоди „Виділ товариства дяків“ буде мати потрібні дані для реформи дяків, котра то справа стоїть тепер на порядку дневнім.

— Щедрий запис. Професор віденьского університету др. Шпет, що помер перед кількома днями у Відни, записав цілий свій маеток віденьскому товариству для несеня помочи недужим студентам. По виплаченю леґатів одержить товариство 250.000 зр.

— Гарна погода, яку мали ми в послідних днях марта, змінила ся цілковито. Спершу похолодніло, відтак падав дощ, а вчера і нині маємо сніг, як серед зими. Може бути, що Великодні сьвята прийдесь людям стрічати з санною.

— Фальшовані десятки. В Перемишли арештовано сими днями Мошка Цайґера з Бардиева, котрий міняв підроблену десятку. Імовірно належить Цайґер до тої шайки фальшівників монет, що розпустила фальсифікати по повітах мостиским, самбірскім і перемиским.

— На сьвята приладжували ся якісь львівскі злодії оногди на Високім Замку. Именно убили дві крадені безроги і тимчасом закопали їх в землю. Однако збирачі костий віднайшли убиті звірята і віддали їх мясо ще тепле до торгового комісарияту.

— Єгипетскі шапки. Послідними часами знайдено в єгипетских пірамідах кілька шапок. Віденьска газета Wiener Mode помістила розвідку Люізи Шінерер, учительки при фаховій школі для вишивок у Відни, в котрій она подає докладний опис тих шапок. Форма тих шапок не затратила ся, як загально думали, з часом, а противно удержала ся доси в рускім домашнім промислі в Галичині та ще в двох хорватских селах. Спосіб виробу, який уживано в Єгипті, тепер уживає ся у Русинів при кирпах, стяжках і вишивках до постелі. Взагалі вже нераз помічувано, що наші домашні вироби в многім дуже подібні до староєгипетских.

— Невинно увязнена. У віденьского золотника Левіта пропали дома з початком сего року брилянтові ковтки вартости 600 зр. У пана Левіта була в службі родовита француска Емилія Баярдівна за ґувернантку. Хоч она поводила ся доси взірцево, все-ж таки підозріне пало на неї. Повідомлено поліцию і переведено у ґувернантки ревізию. На еї нещастє найдено у неї перстенець, що також згинув був пані Левітовій. Ґувернантка кляла ся, що перстенець дістала від кухарки, не знаючи о его походженю. Не помогло нічого, віддано еї судови, де відсиділа 8 днів, поки не виявила ся еї невинність. Можна собі виставити гризоту нещасливої дівчини, коли по ціломісячній хоробі найшлась цілком невинно у вязници, посуджена о крадіж. В тім ковтки найшлись в касеті таки самої пані! Очевидно пущено ґувернантку сей час на волю і видано їй урядове сьвідоцтво еї невинности. Але дівчиною так потрясла ся пригода, що она облягла з гризоти. На добавок дістала ще від своєї матери письмо з тяжкими докорами; бо пані Левітова, здогадуючи ся, що дівчина украдені ковтки післала своїй матери, не мала нічого пильнійшого, як написати до неї, щоби відослала ковтки. Обачивши ся, дістала ґувернантка при помочи добрих людий нове місце; але западала дальше раз в раз на здоровлю так, що не могла удержати ся. Так нещастна дівчина осталась через неоправдане посуджене без хлїба в далекій чужині. Дня 24 с. м. відбулась у Відни розправа против пані Левітової за образу чести, і скінчила ся засудженєм пізваної на 70 зр.

— Убийник власних дітий. Свого часу доносили ми, що Франц Грошуп, пивовар в Збаражи убив сокирою своїх трое дітий. Висланий тернопільским судом на психіятричну клініку в Кракові, вернув сими днями звідтам, а лікарі видали ореченє, що: Грошуп допустив ся убийства в приступі божевільства, що він небезпечно недужий на умі і взагалі для людий небезпечний. Супротив того випустив суд Грошупа зараз з вязниці і відставив его під сторожою до місця его мешканя.

— Живцем похоронена. З Луцка, в волиньскій ґуберниї в Росиї, доносять о такій пригоді. В селї Московщизні погребано одну жінку живцем, очевидно в летарзї. Один селянин, що переходив вечером понри кладовище, почув глухі крики і стогни, добуваючі ся немов би з під землї. Напоплоханий утїк селянин до дому і аж на другий день розповів людям о тім, що ему вечером приключило ся. Коли розконано могилу похороненої попереднього дня селянки, представив ся очам присутних страшний вид: в гробі з виразом величезних мук на лици, лежала удушена жінка, пальці еї були покусані, лице подерте, всі члени тіла страшно покорчені.

— Померли: О. Петро Турчманович, парох в Лїсовичах, болехівского деканата, дня 25 марта в 79-ім роцї житя, а 44-ім сьвященьства; Лев Борецкий, довголїтний управитель фіфії почтової при ул. Чарнецкого у Львові, вчера рано на серцевий удар.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 1 цьвітня. Приватний доцент Рудольф Цубер именований надзвичайним професором ґеольоґії при львівскім університеті.

Петербург 1 цьвітня. Приїзд кн. Фердинанда болгарского заповіджений на 12 цьвітня.

Вадігальфа 1 цьвітня. Дервіші поступають до Донґолї і готовлять ся до нападу на позициї египетскої армії.

дину, яка тобі трафить ся, об землю і приговорюй „се матери на злість“, а як срібних треба, бий і приговорюй „се батькови на злість“. А тепер сідайте на коний і — гайда до дому, а то от-от вже на сьвіт почне благословлятись і півні засьпівають....

Грицько Козолуп і Микита Бузун вклонились дідькови, посідали на сумів і поїхали у гору. Вивезли їх суми знов через проруб, загавкали і сховались під воду. Грицько пішов собі до дому у млин, а Микита Бузун потяг до своєї хати і всю дорогу думав, як би єму у хату прокрасти ся, що-б батько не почув та не дав єму прочуханки. Бояв ся, що ввалде. Про те-ж нічого — все добре було. Допхав ся якось, тихенько увійшов у хату, ліг на лаву, вдягнув ся кожухом, загрів ся і гарненько заснув....

Ви думаєте, що се вже й все? Овва! Вибачайте! Не така в нас людина Грицько Козолуп, що-б свого діла до краю не довести. Ви слухайте далі, яку він Бузунови капость вчинив.

Рано люди з церкви йдуть, а Микита Бузун коло шинку на дорозі лежить і храпе мов кнур.

Щож, хиба се добре? Осоромив ся парубок на все село.

Йдуть люди і кивають головою. Сором та й годі! Знайшов ся таки добрий чоловік, розштовхав его під боки. Він як прокинув ся, та як згадав, що у водяного дідька в гостинах був — так мерщій до хати. Прибіг до хати, навіть шапки не зняв, а — простісенько до мисника з посудиною.

Батько з материю питають ся: „Де ти волочив ся?“ а він собі горщики та миски хапає та об землю бє. Бє а сам приговорює:

— „Се тобі, батьку, на злість!... Се — тобі мамо, на злість!“ Старі Бузуни лише чудують ся. А тут саме надходять в церкви гості до них — паламар Кирило Ригорович, старшина Кузьма Гаврилович, староста Остап Гарасимович і панове судії з волосного суду. Старий Бузун їх до себе ради сьвят на періг закликав.

Кирило Ригорович іно на поріг ступив, так зараз і почав з Писания.

— „Блажен муж, иже не іде на совіт нечистивим“. Почав і не скінчив. Вийшло так, що схопив Микита велику макітру, хотів на стіну кинути та не влучив і ненароком просто по голові Кирила Ригоровича як бебехне, та так боляче, що той навіть присів і почав співати:

— Возложи на главу вінець од камене чесна... Ви-ж, господине Бузун, казали, що паламарху до себе не будете просити!? А тепер бачите що стало ся? Ми ще нічого й не випили, а она вже об мою голову скудель сокрушає... А Микита нікого вже не бачит та все посудину бє, а сам дивує ся, що-ж то з черепків так довго гроші не роблять ся.

Як подивились люди добрі, що він вже всі горшики перелущив та ще й до того батькови з материю недобрі слова говорить, так зараз ві..., же скрутили єму руки назад. Опамятав ся він, став був розповідати, як его Грицько Козолуп до водяного дідька в гості водив, та ніхто не йме віри. Взяв батько его за чуприну та й почав возити по хаті при всіх людях, що там були. А паламар з Писания засьпівав:

— „Ближній мої возсташа на мя“...

І така вийшла з того історія, що не доведи Господи! Прийшлось ради сьвята просидіти Микиті в холодній. А опісля, як староста й судиї добре випили, то й присудили ему двайцять „гаряченьких“ всипати. У нас що до сього — жалю нема. А що-ж сьміху було, то й сказати не можна.

А все то Грицько Козолуп! Не водись він з водяним дідьком, нічого-б і не було. І не бовкни єму Микита Бузун дурного слова, все-б добре було: і у паламаря Кирила Ригоровича борода була-б й ціла і стара Грайворониха давно-б вже розсталась з тим сьвітом.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий

Фабрика капелюхів і цилїндрів

під фірмою

Антін Кафка

передтим **Кожелюжок**

у Львові, Ринок 29, перехідна камениця Андріольного від сторони ОО. Єзуїтів Театральна 12 поручає капелюхи і цилїндри власного виробу в наймоднїйших фасонах і кольорах по найдешевших цїнах; капелюхи і цилїндри з фабрик ц. к. надворних доставцїв П. Ц. Габіґа і В. Плессов в Відни. Капелюхи наймоднїйші по 5 зр., цилїндри цїлком легкі по 9 зр. Хороші капелюхи Льоден з фабрики Піхлера в Ґрацу, також Chapeau Claque атласові по 5 зр., 6 і 8 зр.

Цїнники дармо. 34

ЗНАМЕНИТІ ПРИПИСИ

Печеня тїст сьвяточних

вийшли в друку

в рускім язицї.

Обіймають они:

НАКУ ПЕЧЕНЯ

баб, бабок, колачів, знаменитих пляцків, мазурків, тортів як: помадкового, пончового, знаменитого оріхового до тепер незнаного, макараникового і т. д.; медівників, медівничків, бішкоптів, маріньґів; знаменитого хлїба сїльского до чаю і т. п.

Цїна 70 кр.

По присланю переказом почтовим 76 кр. висилає franco Друкарня нар. **В. Манецкого,** Львів, ул. Коперніка ч. 7. 44

Пробувати — не наражує ся на страту

Найдевша Торговля Християньска

АНТІН ПУЗИНЬСКИЙ

ул. Академічка 12 36

поручає по нечуваних дешевих цїнах сталих сорочки мужескі, замовленя над 10 висилає franko, а що не подобає ся, назад приймає не офранковані, — нема страти, пробувати.

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика число 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальных.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Канапові насади з патентовим замкненем.— Збірники на воду. — Комплетні уряджeня купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8

На жадане висилає ся катальоґи.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.